

Bilag 3. Høringsnotat vedr. Kvalitetsstandard for Københavns Kommunes krisecentre 2023-24

22-08-2022

I tabellen opsummeres høringsparternes bemærkninger samt forvaltningens kommentarer hertil, herunder hvorvidt de enkelte bemærkninger har givet anledning til ændringer i kvalitetsstandarden.

Sagsnummer I F2
2022 - 5538

Dokumentnummer i F2
1550245

Sagsnummer i eDoc
2022-0118565

Sagsbehandler
Britta Krog/Berit
Johannsen

Forvaltningen har modtaget hørings svar fra 6 parter:

- Lev uden Vold
- LOKK
- Handicaprådet
- Udsatterådet
- Dansk Sygeplejeråd
- Dialogforum

Høringspart	Bemærkning	Forvaltningens kommentar/ændring som følge af bemærkningen
Lev Uden Vold	<i>"..tage ophold på et krisecenter efter § 110" foreslås ændret til "...tage ophold på et § 110 krisecenter", da ikke alle krisecentre tilbyder § 110.</i>	§ 110 tages ud af kvalitetsstandarden, fordi den omfatter andre målgrupper og typer af sociale problemer. Desuden kan den tages ud, da der ikke lovgivningsmæssigt er krav om at udarbejde kvalitetsstandarder på § 110-området.
	Det foreslås, at der i boksen med opremseringen af de forskellige typer af vold, henvises til Lev Uden Volds hjemmeside, hvor der findes uddybende viden.	Der henvises fremadrettet til Socialstyrelsens definition af vold i nære relationer.
	Forslag til rettelse/udbygning af fodnote: <i>"Ved økonomisk vold bliver den voldsudsatte frataget retten til at tjene og/eller styre sin egen økonomi og bliver herved sin partner økonomisk underdanig. Kan også vise sig ved, at der optages lån i</i>	Se ovenfor.

Socialpolitik og Udvikling
Bernstorffsgade 17
1577 København V

	<i>voldsudsattes navn uden dennes samtykke eller vidende derom."</i>	
	Det foreslås, at der ud over Den Sociale Døgnvagt også henvises til Lev uden volds nationale døgnåbne hotline tlf. 1888, som også rådgiver fagpersoner gratis. Der rådgives om voldsformer og opsporing, tegn på vold, samtalen om vold og henvisningsmuligheder (Lev Uden Vold har medsendt en brochure).	Modtagelsen i Borgercenter Voksne samt Den Sociale Døgnvagt er København Kommunes indgang for borgere med akutte sociale problemer. Disse henviser til relevante aktører, herunder eksempelvis Lev Uden Volds hotline.
	Ved afsnittet "Henvendelse til krisecentrene", gentages ovenstående hotline og det nævnes, at Lev uden vold har overblik over ledige krisecenterpladser via den nationale Pladsoversigt.	Jf. ovenstående
	Det foreslås, at sætningen "...vejledt til andet relevant tilbud fx Hjemløseenheden i Københavns Kommune" suppleres med "... eller Borgercenter Voksne. Borgeren kan også henvises til selv at henvende sig på fx et herberg, som også har ind- og udskrivningsretten."	Forvaltningen vurderer, at det er tilstrækkeligt med ét eksempel.
	Ved sætningen "...krisecenter, der ligger uden for byen eller et andet sted i landet" foreslås at nævne Etnisk Konsulentteam tlf. 33172808, der kan yde råd og vejledning til fagfolk i sager om æresrelateret vold, hvis der er behov for at få vurderet, hvor i landet borgeren kan opholde sig i sikkerhed.	Der foretages altid en risikovurdering i den konkrete sag. Risikovurderingen danner baggrund for vurderingen af, hvilket krisecenter borgeren kan tage ophold på. Der foretages således altid, uanset typen af vold, en faglig vurdering af borgerens sikkerhedssituation.
	Ved afsnittet "Borgerbeskrivelsen...." nævnes, at borgerbeskrivelsen kan læses af Socialforvaltningens sagsbehandler, og er med til at give sagsbehandleren et overblik over borgerens situation og udvikling under opholdet på krisecentret.	Forvaltningen vurderer, at den valgte detaljeringsgrad er tilstrækkelig.
	Ved sætningen "...inden for den første måned efter indskrivning..." nævnes, at Kbh. Kommunes serviceniveau er 3 måneder.	Afsnittet er gennemskrevet. Under afsnittet "Tilbud om § 141 handleplan" står der nu, at planen udarbejdes inden for de første tre måneder af opholdet.

	Ved sætningen "...om der er behov for øvrige tiltag for at sikre, at hun/han bedst muligt kommer videre efter opholdet på krisecentret" foreslås at tilføje "eller om der skal visiteres til støtte i egen bolig."	Det foreslåede er tilføjet.
	Ved sætningen "...og tilbud om boligrådgiver" foreslås tilføjet "...eller tilbud om boligrådgiver, hvis borgeren har været indskrevet efter servicelovens § 110 og flytter i egen bolig i Københavns Kommune."	Da § 110 er taget ud af kvalitetsstandard, er forslaget ikke relevant længere.
	Ved sætningen "...tilbudt boligrådgivning for at hjælpe til udflytning i egen bolig" nævnes, at det kun gælder, hvis man flytter i egen bolig i Kbh. Kommune.	Det er ikke længere relevant, jf. ovenstående om § 110.
	Ved sætningen "Krisecentret har pligt til at underrette borgerens kommune, når hun/han fraflytter krisecentret" nævnes, at det skal ske indenfor 3 dage efter udskrivningsdatoen, jf. SEL § 109, stk.5.	Sætningen er ændret til: "Krisecentret har pligt til at underrette borgerens kommune inden for 3 hverdage, når borgeren fraflytter krisecentret."
LOKK	<p>Bemærker at §§ 109 og 110 gennem hele kvalitetsstandard beskrives samlet trods forskellige målgrupper og typer af sociale problemer. Tilbud under § 110 er ikke krisecentre, men en midlertidig boform til personer med særlige sociale problemer og dermed ikke et tilbud specifikt møntet på personer ramt af vold. LOKK savner fokus på det særlige arbejde med vold og voldens følger.</p> <p>Beskrivelsen af § 109 forekommer uklar i kvalitetsstandard. Det beskrives, at målsætningen i § 109 er at 'tilegne sig mestingsstrategier', 'tackle kommende udfordringer' og 'orienterer sig imod et nyt liv uden vold for sig selv og sine børn'. Dette er ikke beskrevet i § 109, men derimod i vejledning om botilbud m.v. til voksne under § 109.</p>	Forvaltningen har besluttet at tage § 110 ud af kvalitetsstandard og har samtidig tydeliggjort formålet med § 109-tilbuddene.
	Definitionerne af voldsformerne bør tage udgangspunkt i de definitioner, der anvendes af Socialstyrelsen.	Der er rettet til efter Socialstyrelsens definitioner.

	<p>LOKK anbefaler, at Kbh. Kommune orienterer sig i Socialstyrelsens publikation "Anbefalinger til en kommunal indsats mod vold i nære relationer (juni, 2022), som indeholder 8 anbefalinger til at styrke den kommunale indsats målrettet personer udsat for vold.</p>	
	<p>Ved sætningen "<i>hvis borgeren ikke er københavner, vil vedkommende blive henvist til deres hjemkommune</i>" nævnes, at det ikke gælder for § 109, hvor borgeren af sikkerhedsmæssige årsager kan have brug for ophold i anden kommune.</p>	<p>Sætningen lyder nu: <i>"Hvis man har været udsat for vold eller trusler om vold, kan man som borger henvende sig til Borgercenter Voksne, Den Sociale Døgnavagt eller direkte til et krisecenter efter eget valg, uanset hvor i landet det ligger".</i></p>
	<p>Der står at: "<i>når man henvender sig til et krisecenter eller i Borgercenter Voksne, vil det blive vurderet, om man tilhører målgruppen efter servicelovens §§ 109 eller 110 og dermed er berettiget til at tage ophold på et krisecenter.</i>" Dette er ikke gældende for § 109, idet praksis på kvindekrisecentre er, at lederen varetager visitationen jævnfør selvmøderprincippet.</p> <p>Generelt anmodes Kbh. Kommune om at være opmærksom på den terminologi, der anvendes, idet den til tider trækker på 'housing first' terminologien. Som eksempel nævnes:</p> <p>Der står "<i>...hurtigst muligt bliver i stand til at klare sig selv</i>". LOKK gør opmærksom på, at det "<i>hurtigere at blive hjulpet videre</i>" ikke er en forudsætning for, at kvinder og børn på kvindekrisecentre får den rette støtte til en selvstændig tilværelse i egen bolig og et liv uden vold. Det forholder sig nærmere således: "<i>At kvinder og børn får den rette støtte til en selvstændig tilværelse og et liv uden vold er en forudsætning for, at de kan hjælpes hurtigt videre i egen bolig, når de er klar til dette.</i>"</p>	<p>Sætningen er ændret til: "<i>..når man henvender sig på et krisecenter, vil det blive vurderet, om man tilhører målgruppen efter servicelovens § 109 og dermed .....</i>".</p> <p>Forvaltningen har tydeliggjort formålet med § 109 i sammenhæng med, at § 110 er taget ud. Dette skulle imødekomme bemærkningen.</p> <p>Jf. ovenfor.</p>

	<p>Der står, at <i>"i nogle krisecentre er der umøblerede værelser, hvis man selv har møbler med"</i>. Kvindekrisecentre under § 109 har møbleret værelser. LOKK finder det centralt, at krisecentre ikke har umøblerede værelser, idet kvinderne ofte må forlade et hjem hurtigt og kan have svært ved at hente praktiske fornødenheder – selv på et senere tidspunkt.</p>	<p>Sætningen er slettet. Der tilbydes ikke umøblerede værelser.</p>
	<p>Det foreslås at tilføje en henvisning til Socialtilsynets whistleblowerordning.</p>	<p>Socialtilsynets whistleblowerordning tilføjes i pkt. 8 om klageadgang.</p>
<p>Handicaprådet</p>	<p>Handicaprådet savner en mere specifik vejledning i forhold til voldsramte mennesker med handicap. Undersøgelser viser, at personer med handicap er mere udsat for fysisk og psykisk vold end personer uden.</p> <p>Det påpeges, at der i kvalitetsstandarderne kun nævnes et enkelt tilbud – Egmontgården – som er tilgængeligt for borgere med handicap. Men mennesker med handicap er forskellige, det er derfor vigtigt med en nærmere præcisering om adgangsforhold og opholdsfaciliteter. Er der fx handicapparkering, elevator, loftslift på toiletter, samarbejde med hjælpemiddelcenteret eller andet.</p> <p>Rådet nævner, at netop hos gruppen af voldsramte personer med handicap, spiller praktiske og fysiske rammer ind som centrale elementer før det overvejes at opsøge hjælp og støtte i en krisesituation. Med en fysisk funktionsnedsættelse, kan manglende tilgængelighed og utryghed for at kunne fungere under fremmede fysiske forhold i sig selv være blokerende for at man opsøger relevant hjælp. For personer med psykisk eller kognitive handicap, kan der være brug for en specialiseret social indsats, da ændring af omgivelser og vaner kan medføre drastisk ændring af adfærd og generel utryghed.</p> <p>Handicaprådet henviser til, at forvaltningens fokus på inklusion i Københavns Kommune, i forhold til voldsproblematikken eksempelvis betyder, at voldsramte kvinder med handicap skal have adgang til de samme støttetilbud som andre voldsramte kvinder.</p>	<p>Forvaltningen har undersøgt adgangsforholdene nærmere og har præciseret, at Egmontgården og Garvergården har elevator. Dog er boligerne desværre ikke kørestolsvenlige.</p> <p>Målgruppen for kvindekrisecentre er en differentieret målgruppe og krisecentrene vil altid forsøge at imødekomme borgerens individuelle behov.</p> <p>I forbindelse med visitation vil borgerens behov blive afdækket, så kompetencer og fysiske forhold bedst muligt matcher borgerens behov.</p>

Udsatterrådet	<p>Der er behov for en mere korrekt beskrivelse af formålet med krisecenterophold, idet det primære formål er at arbejde med voldens konsekvenser. Som eksempler nævnes afsnittene 1.2, 2.3 og 3.2, hvor <i>"grundig afklaring og udnyttelse af borgerens ressourcer"</i> nævnes som mål. Udsatterrådet mener ikke, at et krisecenterophold er et ressourceafklaringsforløb, men at formålet er at hjælpe borgeren med at bryde med vold og orientere sig mod et liv fri for vold -at dét bør være kernen i Borgerens Plan.</p>	<p>Forvaltningen har taget § 110 ud af kvalitetsstandarden og har præciseret formålet med § 109.</p>
	<p>Der står flere steder, at borgeren skal lære at klare sig selv i egen bolig. Rådet ønsker at det pointeres, at borgeren ikke er på krisecenter, fordi borgeren ikke kan klare sig selv, men pga. omstændigheder, som er uden for borgerens kontrol, nemlig vold og deraf flg. manglende sikkerhed. Rådet mener, at det bør tydeliggøres, at det er den situation, der førte til krisecenteropholdet, der bør forebygges.</p>	<p>Forvaltningen er enig i synspunktet, og har præciseret formålet i forbindelse med gennemskrivningen af kvalitetsstandarden.</p>
	<p>Udsatterrådet opfordrer til større anerkendelse af den specialiserede (volds)faglighed, som tilbydes på kommunens krisecentre og at det tydeligere af teksten fremgår, at fagligheden ligger på krisecentret og at der i den koordinerende rådgivning skal være en voldsfaglighed, som indebærer faglig indsigt i risikovurderinger, vold og voldens konsekvenser.</p>	<p>Forvaltningen har taget § 110 ud af kvalitetsstandarden og i den forbindelse præciseret formålet med § 109.</p> <p>Formålet med den koordinerende rådgivning er at understøtte og koordinere de tiltag, der er sat i gang og få kvinden etableret i sin nye hverdag. Forvaltningen har givet som eksempel, at de koordinerende rådgivere kan støtte borgerne ift. fortsatte konsekvenser af oplevet vold samt tilføjet under pkt. 4, at den koordinerende rådgiver kan henvise til relevant ambulante voldsfagligt tilbud.</p>
	<p>Udsatterrådet peger på, at det er problematisk, at der er egenbetaling på krisecentre. Borgeren kommer, fordi det er farligt at være i eget hjem og rådet mener derfor det er kritisabelt, at målgruppen</p>	<p>Forvaltningen følger lovgivningen på området, og gør opmærksom på, at egenbetalingen er indtægtsafhængig.</p>

	skal betale for den beskyttelse man er berettiget til.	Betalingssevnen bliver således fastsat efter en konkret og individuel vurdering, hvilket fremgår af pkt. 2.3 i kvalitetsstandarden.
	"Forstander" foreslås generelt erstattet med "leder", så det matcher Lov om Social Service.	Ordet "Forstander" er erstattet af "leder" i kvalitetsstandarden.
	<p>Det foreslås, at teksten under § 109-tilbud: "Målet for et krisecenterophold efter § 109 er, at kvinden bryder ud af det voldelige forhold fra sin partner eller andre nære relationer og tilegner sig mestringsstrategier for at kunne tackle kommende udfordringer og orientere sig imod et nyt liv uden vold for sig selv og sine børn."</p> <p>erstattes af: "Målet for et krisecenterophold er, at kvinden opnår beskyttelse og bryder med volden fra sin partner eller anden nær relation. Samt, at kvinden og hendes eventuelle børn får bearbejdet de konsekvenser, som volden har og har haft, og tillærer sig nye strategier til at kunne leve et liv fri for vold mod sig selv og sine børn. Herunder at hun får indsigt i sine rettigheder."</p>	Forvaltningen har taget § 110 ud af kvalitetsstandarden og har i den forbindelse gennemskrevet dokumentet med henblik på at præcisere formålet med § 109.
	Udsatterådet undrer sig i øvrigt over, at ordlyden ift. mål for hhv. mænds og kvinders ophold på krisecenter ikke er enslydende.	§ 110 er taget ud af kvalitetsstandarden.
	<p>Det foreslås, at det af teksten fremgår, at selvhenvender princippet er gældende på alle krisecentre.</p> <p>Det foreslås, at "Henvendelse til krisecentre" står før Borgercenter Voksne og Den Sociale Døgnvagt.</p>	Selvhenvenderprincippet er tydeliggjort i første afsnit i pkt. 2. Ligeledes er krisecentrene samt deres kontaktoplysninger skrevet ind i pkt. 2. Forvaltningen fastholder dog selve rækkefølgen i indgangene.
	Flg. foreslås tilføjet: "Der skal tilbydes håndholdt visitation, såfremt kvinden ikke selv er i stand til at ringe rundt til andre krisecentre."	<p>Følgende sætning er tilføjet i punkt 2.2:</p> <p>"Der tilbydes håndholdt visitation, såfremt kvinden ikke ønsker eller ikke selv er i</p>

	<p>Rådet peger på, at den indskrevne borger er i fare, fordi volden kan eskalere. Derfor bør det fremgå af teksten, at der skal udarbejdes en risikovurdering, så tilbuddet matcher behovet.</p>	<p><i>stand til at ringe rundt til andre krisecentre.”</i> <i>Vi tilføjer sætningen: ”I forbindelse med indskrivning vil der altid blive foretaget en risikovurdering af kvindens situation.”</i></p> <p>Der står videre i kvalitetsstandard: <i>”Er man i fare og har brug for at komme væk fra København, vil man altid blive henvist til et krisecenter, der ligger udenfor byen eller et andet sted i landet.”</i></p>
	<p>Det foreslås, at teksten: <i>”I tilfælde af, at der ikke er en ledig plads på et af kommunens krisecentre, vil Borgercenter Voksne eller det enkelte krisecenter hjælpe med at finde et relevant tilbud på et andet krisecenter, eventuelt uden for byen eller et andet sted i landet.”</i></p> <p>Ændres til: <i>”I tilfælde af, at der ikke er ledig plads på et af kommunens krisecentre, står det kvinden frit for at finde et andet krisecenter. Borgercenter Voksne tilbyder hjælp til at finde...”</i></p>	<p>Sætningen er ændret til det foreslåede.</p>

	<p>Rådet finder, at den indledende formulering om, at kvinden skal udvikle sig til at klare sig selv, placerer ansvaret hos kvinden, men kvinden er der, fordi hun er udsat for vold og har brug for fx sikkerhedsplaner, juridisk rådgivning mv.</p> <p>Rådet mener, at sagsgangen er forkert beskrevet: Den kommunale sagsbehandlere kan tilbyde at deltage, men det er først og fremmest krisecentrets personale, som ud fra deres voldsfaglighed vurderer, hvad borgeren har brug for. Ikke omvendt.</p> <p>Rådet foreslår flg. tilføjelse: "Planen sætter ikke kun en ramme for den indsats, der skal sættes i gang for at komme videre fra krisecentret, men også for, hvilke tiltag den koordinerende rådgiver og kommunen skal lave efterfølgende for kvinder og børn, så der sikres bæredygtighed i indsatsen."</p> <p>Rådet foreslår desuden, at teksten: <i>"Derudover foretager sagsbehandleren i samarbejde med borgeren en vurdering af, om der er behov for øvrige tiltag for at sikre, at hun/han bedst muligt kommer videre efter opholdet på krisecentret."</i></p> <p>Erstattes med: <i>"Sagsbehandleren skal på baggrund af en vurdering fra krisecentrets voldsfaglige socialrådgiver og borgerens perspektiv vurdere, om der er behov for øvrige tiltag..."</i>.</p>	<p>Forvaltningen er enig og har slettet afsnittet.</p> <p>Afsnittet er gennemskrevet, så sagsbehandlerens rolle fremgår tydeligere.</p> <p>Afsnittet er gennemskrevet. Der er indsat et afsnit med følgende ordlyd: <i>"Planen justeres løbende gennem opholdet og retter sig både mod, hvad der skal arbejdes med i den periode, borgeren opholder sig på krisecentret, men også i tiden efter, så der sikres bæredygtighed i indsatsen".</i></p> <p>Afsnittet er gennemskrevet, så sagsbehandlerens rolle fremgår tydeligere.</p>
	<p>Udsatterådet finder formuleringen om, at kvinden skal udvikle sig til at klare sig selv, problematisk. Den placerer ansvaret for volden hos kvinden og indikerer at hun</p>	<p>Afsnittet er omskrevet og formuleringen om <i>"...at kvinden skal</i></p>

	<p>har en udfordring/svagthed, der skal arbejdes med. Kvinden kan klare sig selv, men er på krisecenter, fordi hun har været udsat for vold. Hun er derfor afhængig af de systemer omkring hende, der skal støtte hende fx skal der laves sikkerhedsplaner, hun skal have hjælp til retssager vedr. samvær, skilsmisse og bodeling og voldsudøverens profil skal afklares.</p>	<p><i>udvikle sig til at klare sig selv...." er slettet.</i></p>
	<p>Ift. dét at komme videre og tidsperspektivet, nævner rådet, at længden af opholdet afhænger af en række faktorer, som kvinden ikke har indflydelse på. Der kan derfor være behandlingsbehov, som det tager lang tid at afdække, hvorefter der skal brobygges, og borgeren skal henvises til et relevant behandlingstilbud.</p>	<p>Kvalitetsstandarder er gennemskrevet og sætninger/ord som <i>"hurtigst muligt"</i> er taget ud.</p>
	<p>Det foreslås, at faserne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indskrivning • Afklaring og planlægning af ophold, herunder tilbud om koordinerende rådgivning til kvinder på krisecentre efter servicelovens § 109. • Udvikling og opfølgning • Planlægning af udflytning og fortsat tilbud om koordinerende rådgiver og tilbud om boligrådgiver <p>Erstattes af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visitation • Stabilisering af den voldsudsatte • Bearbejdelse, herunder tilbud om koordinerende rådgivning • Udflytning og opfølgning • Efterværn og planlægning af fortsat tilbud om koordinerende rådgivning. 	<p>Faserne er ændret til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visitation • Stabilisering, afklaring og planlægning af ophold • Udvikling og opfølgning • Planlægning af udflytning • Tilbud om koordinerende rådgivning
	<p><i>"Samtale"</i> foreslås ændret til <i>"visitations-samtale"</i>.</p> <p>Vedr. egenbetaling: Det bør tilføjes, at det er efter en individuel vurdering.</p>	<p>Sætningen er slettet ved gennemskrivningen.</p> <p>Der står: <i>"Der foretages en konkret og individuel vurdering af, om en borger kan få ned-sættelse eller bortfald af egenbetalingen..."</i></p>
	<p>Teksten i første afsnit: <i>"Når man indskrives på et krisecenter i kommunen, vil man få afklaret sin situation og behov for støtte. Der vil på baggrund af</i></p>	

	<p><i>afklaringen blive lagt en samlet plan for opholdet. Dette sker i et samarbejde mellem borgeren, dennes kontaktperson og sagsbehandler."</i></p> <p>Forslås ændret til: <i>"Når man indskrives på et krisecenter i kommunen, vil man først få støtte til at blive stabiliseret. Der vil blive lavet en risikovurdering og en sikkerhedsplan med borgeren. Herefter vil man få afklaret... Der vil på baggrund af afklaringen blive lagt en foreløbig plan for opholdet....."</i></p> <p><i>Afklaringen har til formål at afdække, hvilken vold borgeren har været udsat for, hvilke og hvor ødelæggende konsekvenser volden har haft for borgeren, samt i hvilket omfang, borgeren grundet volden har særlige behov for støtte og bearbejdelse af hændelserne. Derudover skal borgerens sikkerhedsbehov afklares. Sikkerhedsbehovene skal desuden løbende vurderes under hele opholdet.</i></p> <p><i>Såfremt beboeren på et krisecenter har børn, anbefales det at prioritere et tæt samarbejde mellem krisecentret og børnefamilieafdelingen. Det anbefales, at der altid iværksættes § 50 undersøgelser, når et barn flytter på krisecenter."</i></p>	<p>Afsnittet er gennemskrevet og det specifikt voldsfaglige er skrevet frem.</p> <p>Stabilisering er desuden tilføjet i overskriften, som nu hedder <i>"Stabilisering, afklaring og planlægning af ophold"</i>.</p> <p>Der er tilføjet et kort afsnit om samarbejdet med Borgercenter Børn og Unge.</p>
	<p>Ift. punktopstillingen foreslås flg. ændringer: <i>"Forældrekompetence" ændres til "Relationen mellem mor og barn samt forældreevne".</i> <i>"Beskæftigelse" ændres til "Behov ift. at bevare sin tilknytning til arbejdsmarkedet".</i> <i>"Økonomi" ændres til "Skabe mulighed for en selvstændig økonomi".</i> Derudover foreslås tilføjet <i>"Juridisk Retsstilling"</i>.</p>	<p>De opstillede punkter er de samme som anvendes i Borgerens Plan og vurderes at være tilstrækkelig brede.</p>
	<p>Under afsnittet <i>"Koordinerende rådgivning"</i> foreslås tilføjet, at man kan få rådgivning i forhold til sikkerhed, samt henvisning til relevant juridisk vejledning og</p>	<p>Den koordinerende rådgivning vil altid tage udgangspunkt i den enkelte kvindes situation og behov.</p>

	<p>at rådgiveren skal sikre en oplevelse af tryghed og sikkerhed.</p>	<p>De oplyste eksempler er taget fra § 109, stk. 7 og vurderes at være tilstrækkelige.</p>
	<p>Udsatterådet mener, at formuleringen <i>"Formålet med koordinerende rådgivning er at medvirke til at forebygge fremtidige ophold på krisecenter ...."</i> er forkert, og at det handler om at forebygge, at borgere bliver udsat for vold eller trusler om vold. Formålet med den koordinerende rådgivning er dermed at medvirke til at sikre, at indsatsen, som den enkelte borger indgår i, er og bliver bæredygtig.</p>	<p>Det er forvaltningen enig i.</p> <p>Sætningen lyder nu:</p> <p><i>"Den koordinerende rådgiver er en gennemgående person, der kan støtte borgeren i boligen f.eks. i forhold til økonomi, arbejdsmarked, uddannelse, børn, bolig, fortsatte konsekvenser af oplevet vold, sundhedsvæsen mv.</i></p> <p><i>Den koordinerende rådgiver kan desuden følge op på, iværksætte og koordinere forskellige tiltag omkring borgeren for at sikre, at indsatserne den enkelte borger indgår i, er relevante."</i></p> <p>Det overordnede formål med indsatsen er nærmere beskrevet i afsnit 1.1.</p>
	<p><i>"Sagsbehandleren"</i> bør ikke nævnes i afsnittet under punktstillingen, idet det er krisecentrets medarbejdere, som foretager faglige vurderinger sammen med borgeren og pba dette, at sagsbehandleren vurderer det videre forløb.</p>	<p>Afsnittet er gennemskrevet, og sagsbehandlerens rolle præciseret.</p>
	<p>Det foreslås, at starten: <i>"Under opholdet på krisecenteret tilbyder krisecenterets socialrådgiver eller pædagoger støtte, vejledning og rådgivning."</i></p>	<p>Der står nu: <i>"Under opholdet på krisecenteret</i></p>

	<p>ændres til: <i>"Under opholdet på krisecentret tilbyder krisecentrets socialrådgiver eller pædagoger støtte, vejledning og rådgivning, voldsbearbejdelse, vejledning om sikkerhed m.m."</i></p> <p>Og videre foreslås: <i>"... målene for opholdet nås, så borgeren bliver klar til at flytte i egen bolig."</i></p> <p>Erstattet med: <i>"...målene for planen nås, herunder om sikkerheden for den enkelte borger er sikret...."</i></p> <p>Rådet anbefaler en præcisering, idet arbejdet tager udgangspunkt i den opholdsplan, der laves på krisecentret. Den kommunale sagsbehandler sørger for, at denne koordineres med Borgerens Plan.</p>	<p><i>tilbyder krisecentrets socialrådgiver eller pædagoger støtte, vejledning og rådgivning. Borgerens voldshistorie bearbejdes og der sættes fokus på borgerens ressourcer og handlemuligheder."</i></p> <p>Sætningen er ændret til:</p> <p><i>"Planen evalueres minimum hver 3. måned med henblik på at vurdere, om der skal foretages tilpasninger for at nå målene for opholdet."</i></p> <p>Afsnittet er gennemskrevet, så det fremgår tydeligere, hvad sagsbehandlerens rolle er.</p> <p>I Københavns Kommune arbejder både udfører og myndighed i Borgerens Plan.</p>
	<p>I starten foreslås teksten: <i>"Planlægning af udflytning indebærer på den praktiske side at tale om ansøgning om flyttehjælp, hjælp til etablering, indskudslån, budget mv."</i></p> <p>ændret til: <i>"Planlægning af udflytning indebærer afklaring af sikkerhed for kvinder og børn, herunder risiko for ny vold, afklaring af rettigheder, ansøgning om flyttehjælp...."</i></p>	<p>Sætningen bibeholdes, idet der sker sikkerhedsvurderinger løbende gennem opholdet.</p>
	<p>Teksten under <i>Udflytningssamtale</i>: <i>"Formålet med samtalen er at tage stilling til, hvem der skal orienteres om, at borgeren flytter, og om der er samarbejdspartnere, der skal have oplysninger tilsendt fra borgerens plan for opholdet."</i></p> <p>foreslås ændret til: <i>"Formålet med samtalen er at koordinere hvem, borgeren og kontaktpersonen fra krisecentret vurderer, skal inddrages fremadrettet, og hvem der har ansvaret for at sikre</i></p>	<p>Overskriften <i>"Udflytningssamtale"</i> er slettet, fordi afsnittet handler om en fase mere end én konkret samtale. Der er således mange samtaler. Brødteksten bevares med flg. ændring:</p> <p><i>"Inden udflytningen tages der stilling til, hvem der eventuelt fremadrettet skal</i></p>

	<p><i>børnenes trivsel, kvindens økonomi, sikkerhed, opfølgning osv."</i></p>	<p><i>inddrages i borgerens sag, så der sikres kontinuitet i indsatsen".</i></p>
	<p>Under Koordinerende rådgivning og/eller boligrådgivning foreslås teksten: "<i>...har til formål at hjælpe i overgangen mellem krisecenter og egen bolig ...</i>"</p> <p>Erstattet af: "<i>...har til formål at hjælpe i overgangen mellem krisecenter og egen bolig med henblik på at sikre stabilitet i den nye bolig...</i>"</p>	<p>Sætningen er ændret til det foreslåede.</p>
	<p><i>"...klare sig selv i egen bolig..."</i> ændres til <i>"...leve et selvstændigt liv i egen bolig..."</i></p>	<p>Afsnittet er taget ud.</p>
	<p>Ift. afsnittet "<i>Krisecentrenes tilbud efter § 109</i>" påpeger Rådet, at det ikke kun handler om, at kvinden skal mestre et liv uden vold, men også om at styrke rammerne for kvinden og oplyse hende om hendes rettigheder. En stor del af støtten er også at aktivere omkringliggende støttende foranstaltninger og systemer.</p>	<p>Afsnittet er taget ud.</p>
	<p>Forslag til ændringer af pkt.-opstilling: "<i>Afklaring af ressourcer, behov og muligheder</i>" ændres til "<i>Afklaring af behandlingsbehov, generelle behov og muligheder.</i>"</p> <p><i>"Rådgivning/vejledning"</i> ændres til "<i>Rådgivning/bearbejdelse af voldens konsekvenser.</i>"</p> <p><i>"Psykologbistand til kvinder og børn"</i> suppleres med "<i>Det anbefales, at denne behandling foregår på det krisecenter, hvor de er indlogeret for at sikre en tværfaglig og holistisk tilgang og bedst mulig behandling.</i>"</p> <p>Derudover foreslås tilføjet "<i>Juridisk vejledning</i>".</p>	<p>Forvaltningen finder, at den nuværende tekst er dækkende.</p> <p>Ydelsesbeskrivelserne under pkt. 8 rykkes frem i kvalitetsstandard, hvilket gør det tydeligere, hvad overskrifterne dækker over. Bearbejdelse af volden er tydeliggjort i overskriften "<i>Bearbejdelse af volden og forebyggelse af ny vold</i>" og er i øvrigt også en del af punkterne "<i>Krisehåndtering</i>" og "<i>Psykologsamtaler</i>".</p> <p>Forvaltningen mener ikke, at der er behov for præcisering. Borgeren modtager som udgangspunkt behandling på det krisecenter, hvor borgeren opholder sig.</p> <p>Juridisk vejledning er indeholdt i afsnittet om</p>

		Rådgivning/vejledning.
	<p>Det foreslås, at punktet: <i>"Konkret støtte til at bryde med volden, fx alternative relationer, selvforsørgelse, bolig."</i></p> <p>Erstattes af: <i>"Konkret støtte til at bryde med volden, f.eks. alternative relationer, selvforsørgelse, bolig samt bearbejdelse af voldens konsekvenser; både ift. kvinden, hendes moderskab, selvopfattelse og netværk."</i></p>	Sætningen er slettet.
	<p>Under Psykologsamtaler står: <i>"Samtalerne udføres af en autoriseret psykolog med kendskab til området."</i> og foreslås erstattet med: <i>"...psykolog med specialiseret voldsfaglighed."</i></p>	Forvaltningen vurderer, at formuleringen er dækkende.
Dansk Sygeplejeråd	<p>DSR's eneste opmærksomhedspunkter er at fastholde fokus på at mindske ulighed i sundhed og på personalets kompetencer til at håndtere dette.</p>	<p>Jf. afsnittet Personalepolitik er målsætningen at tiltrække kompetente medarbejdere, som med relevante kompetencer er i stand til at yde en kvalificeret og målrettet indsats i samspil med brugerne.</p> <p>I forbindelse med afdekningen af borgernes behov er der også fokus på borgerens fysiske og psykiske helbred.</p>
Dialogforum	<p>Titlen virker vildledende, da serviceloven (SEL) § 110 ikke defineres som krisecenter, bortset fra undtagelsen beskrevet i afs. 8.4 Psykologbehandling til mænd, der indskrives efter § 110 som vedr. "Lev Uden Volds" forsøgsordning. Disse tilbud på § 110 tilbuddene har affødt betegnelse "mandekrisecenter", hvilket betyder, at kvinder ikke har samme tilbud på § 110. Dette mener Dialogforum skal ekspliciteres, da de to tilbud ikke kan sidestilles. Da det er mere undtagelsen end reglen, når et § 110 tilbyder krisehjælp til voldsramte, bliver sætningen misvisende i afsnit 1 <i>"Kvalitetsstandarder omfatter både krisecentre efter servicelovens §§ 109 og 110. Det skal i den sammenhæng</i></p>	<p>§ 110 er taget ud af kvalitetsstandarder, idet der ikke lovgivningsmæssigt er krav om kvalitetsstandarder på § 110 området.</p>

	<p><i>bemærkes, at der findes en række andre § 110-tilbud (herberger og natcaféer) i kommunen".</i></p> <p>Flg. omskrivning foreslås: <i>"Kvalitetsstandarden omfatter krisecentre efter servicelovens § 109 samt enkelte tilbud jf. servicelovens § 110, som deler matrikel med krisecentrene og hvor der til en vis grad kan tilbydes samme ydelser for voldsramte mænd med/uden børn. Se liste over, hvilke institutioner, der konkret er tale om i afsnit 4.2. samt ydelsesbeskrivelserne i afsnit 8."</i></p>	
	<p>Det anbefales, at pkt. 8 "Ydelsesbeskrivelser" rykkes op til pkt. 1.1 om lovgrundlag, idet ydelsesbeskrivelserne og ikke mindst forskellene på hhv. §§ 109 og 110 er den centrale viden, som kvalitetsstandard skal formidle.</p> <p>Det bemærkes, at ovennævnte beskrivelser kan erstatte pkt. 1.2. "Målsætninger og værdigrundlag for Kbh. Kommunes krisecentre", da beskrivelserne af §§'erne, bidrager til vildledningen af hvad § 110 tilbud er.</p> <p>Endelig bemærkes, at der også under pkt. 3.6 er en beskrivelse af opholdets indhold dvs. både under pkt. 1, dele af pkt. 3 og pkt. 8, hvilket opfattes som rodet og det anbefales, at det skrives tydeligt og mere kronologisk i sammenhæng med ydelsesbeskrivelserne for de respektive §§.</p>	<p>§ 110 er taget ud af kvalitetsstandard, hvilket gerne skulle tydeliggøre formålet med § 109.</p> <p>Ydelsesoversigten i det tidligere punkt 3.6 er skrevet sammen med det tidligere punkt 8 (ydelsesbeskrivelser), for at skabe mere sammenhæng i teksten.</p>
	<p>Dialogforum finder det positivt, at de forskellige former for vold er blevet uddybet, men påpeger at det er mindre relevant for deres målgrupper særligt fsva. beboere på botilbud, fordi Socialforvaltningen definerer "vold i nære relationer" som "vold mellem familiemedlemmer, partnere eller eks partnere og børn og forældre."</p> <p>Heraf konkluderes, at beboere på botilbud stadig ikke kan søge hjælp efter samme §§'er som resten af befolkningen, da (psykisk) vold og (seksuelle) overgreb begået af en medbeboer eller en ansat på et botilbud ikke anses som nære relationer eller samboende.</p>	<p>Forvaltningen noterer sig problemstillingen, men henholder sig i kvalitetsstandard til lovgivningen om at målgruppen for krisecentre er kvinder, som er udsat for vold eller trusler om vold i relation til familie eller samlivsforhold.</p>

	<p>Dialogforum finder, at afsnittet om klageadgang er unødigt kringlet, da kommunens ansatte skal følge god forvaltningskik og derfor støtte borgere i at formulere sig og bringe en klage frem til den rette instans. Ansatte på krisecentre og sagsbehandlere har endda en skærpet pligt til at tage klager alvorligt.</p>	<p>Punktet om Klageadgang er skrevet igennem, så det fremgår mere klart.</p>
--	--	--